2025/2251

2025.11.11.

A BIZOTTSÁG (EU) 2025/2251 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE

(2025. november 10.)

a piaci áron számított bruttó nemzeti jövedelem összehangolásáról szóló (EU) 2019/516 európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazásában a teljességre vonatkozó intézkedésekről, valamint a 94/168/EK, Euratom bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a piaci áron számított bruttó nemzeti jövedelem összehangolásáról, valamint a 89/130/EGK, Euratom tanácsi irányelv és az 1287/2003/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2019. március 19-i (EU) 2019/516 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (GNI-rendelet) ([1]) és különösen annak 5. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

(1) A teljességre vonatkozó intézkedések szerepelnek az (EU) 2020/2147 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben ([2]) felsorolt kérdések között.

(2) A 94/168/EK, Euratom bizottsági határozat ([3]) hatálybalépése óta jelentős javulás történt a tagállamok által alkalmazott, teljességre vonatkozó intézkedések összehangolásában és minőségében. E javulás ellenére ahhoz, hogy a bruttó nemzeti jövedelemre (a továbbiakban: GNI) vonatkozó adatok megbízhatóak, teljeskörűek és összehasonlíthatóak legyenek, még összehangoltabbá kell tenni a teljességre vonatkozó intézkedéseket, figyelembe véve az e területen végzett ellenőrzések eredményeit. A GNI ellenőrzése különösen az alábbiakkal kapcsolatos intézkedések további összehangolásának szükségességét tárta fel: i. a demográfiai forrásokon alapuló foglalkoztatottsági adatok és a bruttó hazai termék (a továbbiakban: GDP) piaci áron számított értéke számításainak alapjául szolgáló foglalkoztatottság közötti összehasonlítás, ii. a természetbeni juttatásra, illetve a borravalóra és a hálapénzekre vonatkozó statisztikai kiigazítások, iii. a GDP-számítások teljességének javítását szolgáló adóellenőrzésekből származó információ felhasználásának vizsgálata, valamint iv. a törvénytelen gazdasági tevékenységekre vonatkozó statisztikai kiigazítások.

(3) A demográfiai források (mint például a munkaerő-felmérések, a népszámlálások) hatékony eszközt jelentenek a GDP-számítások alapjául szolgáló foglalkoztatottság ellenőrzésében (amely a GDP-nek a termelés és a jövedelem oldaláról történő összeállítására egyaránt vonatkozik) vagy a GDP-nek a nem megfigyelt termelés és jövedelem tekintetében történő kiigazításában. A munkaerő-felméréseket valamennyi tagállamban következetesen végezték az (EU) 2019/1700 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([4]) és az (EU) 2019/2240 bizottsági végrehajtási rendelet ([5]) alapján. A valamennyi tagállamban a GDP összeállításához használt vállalkozásstatisztikai források, például a vállalkozások szerkezeti statisztikái és a vállalkozások statisztikai célú nyilvántartásai megfelelnek az (EU) 2019/2152 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ([6]) (a továbbiakban: EBS-rendelet) és az (EU) 2020/1197 bizottsági végrehajtási rendeletnek ([7]).

([1]) HL L 91., 2019.3.29., 19. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/516/oj.

([2]) A Bizottság (EU) 2020/2147 felhatalmazáson alapuló rendelete (2020. október 8.) az (EU) 2019/516 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az egyes ellenőrzési ciklusokban kezelendő kérdések jegyzékének meghatározása tekintetében történő kiegészítéséről (HL L 428., 2020.12.18., 9. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2020/2147/oj).

([3]) A 94/168/EK, Euratom bizottsági határozat (1994. február 22.) a bruttó nemzeti termék piaci áron történő összeállításának összehangolásáról szóló, 1989. február 13-i 89/130/EGK, Euratom tanácsi irányelv végrehajtására hozott intézkedésekről (HL L 77., 1994.3.19., 51. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1994/168/oj).

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1700 rendelete (2019. október 10.) az egyedi szinten, mintavétel útján gyűjtött adatokon alapuló, személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretének létrehozásáról, a 808/2004/EK, a 452/2008/EK és az 1338/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint az 1177/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és az 577/98/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 261. I., 2019.10.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1700/oj).

([5]) A Bizottság (EU) 2019/2240 végrehajtási rendelete (2019. december 16.) az (EU) 2019/1700 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek megfelelően a munkaerő tárgykörben végzett mintavételes felmérés megszervezésére vonatkozóan az adatállományok technikai részleteinek, az információtovábbítás technikai formátumainak és a minőségjelentések részletes szabályainak és tartalmának meghatározásáról (HL L 336., 2019.12.30., 59. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2240/oj).

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/2152 rendelete (2019. november 27.) az európai vállalkozásstatisztikáról, valamint tíz, a vállalkozásstatisztika területét szabályozó jogi aktus hatályon kívül helyezéséről (HL L 327., 2019.12.17., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/2152/oj).

([7]) A Bizottság (EU) 2020/1197 végrehajtási rendelete (2020. július 30.) az európai vállalkozásstatisztikáról, valamint tíz, a vállalkozásstatisztika területét szabályozó jogi aktus hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2019/2152 európai parlamenti és tanácsi rendelet szerinti technikai előírások és szabályok meghatározásáról (HL L 271., 2020.8.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1197/oj).

(4) A természetbeni juttatások, illetve a borravalók vagy hálapénzek minden tagállamban jelen vannak, és a GDP-számítások kiigazításokra szorulhatnak ezek figyelembevétele érdekében.

(5) Minden tagállamban létezik személyijövedelemadó- és társaságiadó-, illetve hozzáadottértékadó-rendszer, valamint az azokhoz kapcsolódó adóellenőrzési mechanizmus. Az adóellenőrzésekből származó információt fel lehet használni a tévesen bejelentett termelés és jövedelem miatti kiigazításokra.

(6) Az 549/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([8]) (a továbbiakban: ESA 2010) hatálybalépése óta valamennyi tagállam adott esetben kiigazította a GDP-t a termelés fogalomkörén belüli törvénytelen gazdasági tevékenységek figyelembevétele érdekében.

(7) Ezért minden tagállamban létezik olyan statisztikai és adminisztratív infrastruktúra, amely lehetővé teszi ezen teljességre vonatkozó intézkedések további összehangolását.

(8) A GNI-aggregátumoknak és összetevőiknek meg kell felelniük az ESA 2010 vonatkozó fogalommeghatározásainak és számviteli szabályainak.

(9) A teljességre vonatkozó intézkedések további összehangolása érdekében a 94/168/EK, Euratom határozatban megállapított intézkedéseket fel kell váltani, ezért a 94/168/EK, Euratom határozatot hatályon kívül kell helyezni.

(10) Az e rendeletben előírt intézkedések összhangban vannak az Európai Statisztikai Rendszer Bizottsága véleményével,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. FEJEZET

Cél és alkalmazási kör

1. cikk

E rendelet célja, hogy javítsa a GDP mint a tagállamok GNI-jének fő összetevője teljességét az ESA 2010 szerint a termelés fogalomkörébe tartozó gazdasági tevékenységeket illetően. Ez magában foglalja azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyek önmagukban törvényesek, de amelyeket nem az adó- és társadalombiztosítási jogszabályokkal összhangban végeznek, valamint a nemzeti szabályozás szerint törvénytelen gazdasági tevékenységeket is, feltéve, hogy az ESA 2010 1.79. pontjában megfelelően a műveletekre valamennyi részt vevő egység közös megállapodásával kerül sor.

2. cikk

Az e rendelet 4–7. fejezetében előírt intézkedéseken kívül a tagállamok további országspecifikus intézkedéseket hozhatnak annak érdekében, hogy kezeljék hiányosságaikat a teljesség tekintetében.

2. FEJEZET

Teljesség

3. cikk

(1) A GNI- és GDP-számítások akkor „teljesek”, ha magukban foglalják a következőket:

a) a statisztikai felmérésekben vagy az adminisztratív nyilvántartásokban közvetlenül figyelemmel kísért termelést, elsődleges jövedelmet és felhasználást; valamint

([8]) Az Európai Parlament és a Tanács 549/2013/EU rendelete (2013. május 21.) az Európai Unió-beli nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről (HL L 174., 2013.6.26., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/549/oj).

b) azon termelést, elsődleges jövedelmet és felhasználást, amelyeket nem figyelnek meg közvetlenül, és amelyek a következő jelenségekből egyhez vagy többhöz is kapcsolódnak:

i. a gazdaságilag aktív egységek hiánya a statisztikai adatokban;

ii. az adók és/vagy a társadalombiztosítási díjak fizetésének kijátszása;

iii. mentesség az adó- és társadalombiztosítási hatóságok felé történő információnyújtásra vonatkozó kötelezettség alól;

iv. statisztikai hiányosságok az adatokban.

(2) Az (1) bekezdés b) pontjának i. alpontjában említett gazdaságilag aktív egységek hiánya a statisztikai adatokban azt jelenti, hogy nem tartják nyilván a statisztikai adatokban az adó- vagy társadalombiztosítási hatóságoknál nyilvántartásba vett gazdaságilag aktív egységeket, valamint azokat a gazdaságilag aktív egységeket, amelyek szándékosan elmulasztották a nyilvántartásba vételt az adó- és társadalombiztosítási kötelezettségek elkerülése érdekében, vagy mert törvénytelen tevékenységekben vesznek részt.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjának ii. alpontjában említett adók és/vagy társadalombiztosítási díjak fizetésének kijátszása azt jelenti, hogy olyan számadatokat nyújtanak be az adó- vagy társadalombiztosítási hatóságokhoz, amelyek kihagyásokat tartalmaznak vagy amelyeket meghamisítottak.

(4) Az (1) bekezdés b) pontjának iii. alpontjában említett, az adó- és társadalombiztosítási hatóságok felé történő információnyújtásra vonatkozó kötelezettség alóli mentesség az alábbiak közül egyre vagy többre vonatkozik:

a) bizonyos tevékenységek vagy ügyletek kötelező nyilvántartásba vételére vonatkozó minimális küszöbérték megléte;

b) személyek vagy vállalkozások különleges csoportjainak mentessége;

c) részleges bevallások benyújtása, amelyek nem sértik az adó- és társadalombiztosítási rendszereket szabályozó rendeleteket.

(5) Az adatoknak az (1) bekezdés b) pontjának iv. alpontjában említett, a teljességet befolyásoló statisztikai hiányosságai az alábbiak közül egyre vagy többre vonatkoznak:

a) hiányos, nem összegyűjtött vagy közvetlenül nem összegyűjthető adatok;

b) a statisztikusok által helytelenül kezelt, feldolgozott vagy összeállított adatok.

(6) A teljesség azt jelenti, hogy a GDP-számítás (és ebből következően a GNI-számítás) állapota teljeskörű.

(7) A nem teljesség azt jelenti, hogy a GDP-számítás (és következésképpen a GNI-számítás) állapota nem teljeskörű, mivel nem végezték el a megfelelő kiigazításokat a teljesség érdekében.

3. FEJEZET

A GDP-számítások teljességét biztosító számítások és kiigazítások leírásai

4. cikk

A tagállamok jegyzéket készítenek a GNI-aggregátumoknak és azok összetevőinek az ESA 2010-zel összhangban történő előállításához felhasznált forrásokról és módszerekről (a továbbiakban: GNI-jegyzék, az (EU) 2020/1546 bizottsági végrehajtási rendeletben meghatározottak szerint) ([9]). A tagállamok a GNI-jegyzékükben ismertetik az azonosított teljességi hiányosságokat, valamint a GDP-számításaik teljességének biztosítása érdekében alkalmazott módszereket, és feltüntetik a végrehajtott kiigazítások értékét. Ennek a leírásnak tartalmaznia kell a következő elemeket:

a) a nem teljesség azon típusainak azonosítása, amelyek esetében hiány, kijátszás vagy mentesség, illetve az adatok statisztikai hiányosságai miatt kiigazításokra van szükség;

([9]) A Bizottság (EU) 2020/1546 végrehajtási rendelete (2020. október 23.) a bruttó nemzeti jövedelem aggregátumoknak és azok összetevőinek a számlák 2010. évi európai rendszerével (ESA 2010) összhangban történő előállításához használt források és módszerek jegyzéke szerkezetének és részletes tartalmának megállapításáról (HL L 354., 2020.10.26., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1546/oj).

b) a nem teljesség egyes elemeinek azonosítása az a) pontban említett nem teljesség egyes típusain belül;

c) annak bemutatása, hogy a nem teljesség azonosított típusai és elemei hogyan kapcsolódnak a teljesség biztosítása érdekében alkalmazott módszerekhez, valamint a nem teljesség különböző típusai és elemei tekintetében végrehajtott kiigazítások áttekintésének bemutatása;

d) a teljesség biztosítása érdekében a nem teljesség azonosított típusainak és elemeinek kezelésére alkalmazott módszerek leírása.

5. cikk

(1) A nem teljességnek a 4. cikk a) pontjában említett típusai az e rendelet I. mellékletében felsoroltak. Ezek a típusok abban a helyzetben relevánsak, amikor a forrásadatokat a termelők felméréseiből vagy adminisztratív gyűjteményeiből nyerik. Ezért ezeket a típusokat elsősorban a teljesség elemzése során kell alkalmazni a GDP-összeállítás termelői oldalról történő megközelítésével összefüggésben. A GDP jövedelmi és felhasználási oldalról történő megközelítése szerinti elemzéséhez is lehet őket alkalmazni, feltéve, hogy a forrásadatok szintén a termelők felméréseiből vagy adminisztratív gyűjteményeiből származnak.

(2) A nem teljességnek a 4. cikk b) pontjában említett egyes típusain belül a nem teljesség egyes elemei lehetnek (de nem kizárólag) az e rendelet I. mellékletében ismertetett példák.

(3) A nem teljesség azonosított típusainak és elemeinek a teljesség biztosítása érdekében alkalmazott módszerekkel való összekapcsolása, valamint a 4. cikk c) pontjában említett, a nem teljesség különböző típusai és elemei tekintetében végrehajtott kiigazítások áttekintésének bemutatása az áttekintő táblázatok segítségével történik, amelyeknek előírt tartalmát e rendelet II. melléklete határozza meg. Ezt mindenekelőtt a GDP termelői oldalról való megközelítésének összetevőire, valamint – feltéve, hogy a forrásadatok a termelők felméréseiből vagy adminisztratív gyűjteményeiből származnak – a GDP jövedelmi és felhasználási oldalról való megközelítésének releváns összetevőire vonatkozóan kell elvégezni.

4. FEJEZET

A demográfiai forrásokon alapuló foglalkoztatottsági adatok és a jelenlegi GDP-számítások alapjául szolgáló foglalkoztatottság összehasonlítása

6. cikk

A tagállamok összehasonlítják a demográfiai forrásokon alapuló foglalkoztatottsági adatokat (munkaerő-kínálat) a jelenlegi GDP-számítások alapjául szolgáló foglalkoztatottsággal (munkaerő-kereslet). Ennek az összehasonlításnak az eredményeit felhasználják a teljesség érdekében elvégzendő explicit kiigazítások végrehajtásához a nem megfigyelt termelés és jövedelem esetében, vagy a GDP-számítások ellenőrzéséhez. Az összehasonlítást a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklustól kezdődően legalább ötévente el kell végezni.

7. cikk

(1) A 6. cikkben említett munkaerő-kínálat demográfiai forrásai a munkaerő-felmérések vagy a népszámlálások (beleértve az alapul szolgáló adminisztratív adatokat is).

(2) A 6. cikkben említett munkaerő-keresletre vonatkozó adatokat a GDP összeállításához használt vállalkozásstatisztikai forrásokból kell levezetni, amelyek magukban foglalják a vállalkozások szerkezeti statisztikáit, a vállalkozások statisztikai célú nyilvántartását, a vállalkozásokkal kapcsolatos egyéb forrásokat, az adminisztratív adatokat vagy ezek kombinációit.

(3) Amennyiben a 6. cikkben említett összehasonlítás eredményeit a GDP-számítások ellenőrzésére használják fel, a GDP-számítások alapjául szolgáló munkavállalói számok a nemzeti számlákban szereplő, foglalkoztatottságra vonatkozó végleges becslések.

8. cikk

A foglalkoztatottak alkalmazandó fogalmát az ESA 2010 11.11–11.19. pontja határozza meg (a hazai foglalkoztatott népességnek megfelelően). Mivel a demográfiai források eltérő fogalmat használnak a foglalkoztatottságra (nemzeti alapon értelmezett foglalkoztatás), a tagállamok intézkedéseket hoznak annak érdekében, hogy a 6. cikkben említett összehasonlítás céljából összehangolják azt az ESA 2010 fogalommeghatározásával. Ezeknek az intézkedéseknek legalább a következő szempontokat kell magukban foglalniuk:

a) a rezidens egységeknek dolgozó nem rezidens személyek, például a nem rezidens migráns munkavállalók, a nem rezidens határ menti ingázó munkavállalók és az idénymunkások bevonása;

b) a nem rezidens termelők által foglalkoztatott rezidens személyek, például a rezidens határ menti ingázó munkavállalók és idénymunkások kizárása;

c) a tartósan valamely intézetben lakó rezidens munkavállalók bevonása; ők közösségi létesítményekben (például büntetés-végrehajtási intézetekben vagy tartós ápolást-gondozást biztosító létesítményekben), kollektív háztartásokban (például vallási intézményekben) és katonai erők szállásán élhetnek és dolgozhatnak;

d) az önellátó termelésben (pl. mezőgazdasági tevékenységekben) részt vevő személyek bevonása.

9. cikk

A 6. cikkben említett összehasonlítás során a tagállamok intézkedéseket alkalmaznak a következőkre:

a) az 1893/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel ([10]) létrehozott, az Európai Gazdasági Közösségben folytatott gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozásának (a továbbiakban: NACE) használatával meghatározzák az összehasonlításhoz figyelembe veendő gazdasági tevékenységek körét, és összehangolják a foglalkoztatottsági adatok NACE-kódolását a munkaerő-kínálat és -kereslet forrásaiban;

b) kiszámítják a foglalkoztatottsági adatokat „ledolgozott munkaórákban” (az ESA 2010 11.27. pontjában meghatározottak szerint) vagy „teljes munkaidős egyenértékben” (az ESA 2010 11.32. pontjában meghatározottak szerint);

c) meghatározzák a bruttó hozzáadott értéknek vagy az egy munkaegységre eső kibocsátásnak a származtatott munkaerő-hiányra alkalmazandó megfelelő arányát (a különbség a demográfiai forrásokon alapuló, 8. cikknek megfelelően összehangolt foglalkoztatottsági adatok és a GDP-számítások alapjául szolgáló foglalkoztatottság között), amennyiben az összehasonlítás eredményeként explicit kiigazításokat hajtanak végre a teljesség érdekében a meg nem figyelt termelés (a bruttó hozzáadott érték és annak összetevői) esetében.

10. cikk

A tagállamok a GNI-jegyzékben ismertetik a 6. cikk szerinti elvégzett összehasonlítást. Ez a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklust követő GNI-jegyzékkel kezdődik. Ha az összehasonlítás eredményeképpen explicit kiigazításokra kerül sor a teljesség érdekében, a tagállamok megadják az elvégzett kiigazítások értékét. Ha az összehasonlítást követően nem kerül sor a teljesség érdekében elvégzendő explicit kiigazításokra, a tagállamok ezt megindokolják a GNI-jegyzékben, valamint információt adnak arról, hogyan használták fel az összehasonlítás eredményeit a GDP-számítások ellenőrzésére.

5. FEJEZET

A természetbeni juttatásra, illetve a borravalóra és a hálapénzekre vonatkozó statisztikai kiigazítások

11. cikk

A tagállamok felülvizsgálják a különböző típusú természetbeni juttatásokat és a tevékenységek azon típusait, amelyek esetében a legjellemzőbb a borravaló, hogy adott esetben a teljesség érdekében történő kiigazításokat hajtsanak végre a GDP-re vonatkozóan. A tagállamok felül is vizsgálják a kiigazításokhoz kapcsolódó módszereket azok megbízhatóságának biztosítása érdekében. Ezeket a felülvizsgálatokat a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklustól kezdődően legalább ötévente el kell végezni.

([10]) Az Európai Parlament és a Tanács 1893/2006/EK rendelete (2006. december 20.) a gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása NACE Rev. 2. rendszerének létrehozásáról és a 3037/90/EGK tanácsi rendelet, valamint egyes meghatározott statisztikai területekre vonatkozó EK-rendeletek módosításáról (HL L 393., 2006.12.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

12. cikk

A természetbeni juttatások különböző típusainak a 11. cikkben említett felülvizsgálata a következő tételekre terjed ki:

a) a munkavállalók személyes használatára rendelkezésre bocsátott járművek vagy egyéb tartós fogyasztási cikkek által képviselt szolgáltatások;

b) ételek és italok, beleértve az üzleti utazások alatt elfogyasztott ételeket és italokat;

c) ingyenes étkezési lehetőségek, a támogatásban részesülő étkezdékben kapott árengedmények és az étkezési utalványok formájában kapott juttatások;

d) a munkába és a munkából történő utazás;

e) a munkáltató saját termelési folyamataiból származó, kibocsátásként létrehozott javak és szolgáltatások, például ételek vagy italok;

f) ingyenes szállás/lakhatási hozzájárulások;

g) a munkavállalóknak kedvezményes kamattal nyújtott hitelek;

h) minden egyéb, mennyiségi szempontból jelentősnek tekinthető természetbeni juttatás.

13. cikk

A 11. cikkben említett felülvizsgálat a tevékenységek azon típusaira vonatkozóan, amelyek esetében a legjellemzőbb a borravaló, a következőkre terjed ki:

a) taxik;

b) éttermek;

c) szállodák;

d) fodrászok;

e) minden egyéb olyan tevékenység, amely esetében a borravaló mennyiségi szempontból jelentősnek tekinthető.

14. cikk

A tagállamok összevetik a természetbeni juttatásra vonatkozó számításaikat a négyévente készülő uniós munkaerőköltség-felmérésekkel, mivel ez utóbbiak szintén magukban foglalnak a természetbeni juttatásokra vonatkozó információkat. Ezt az összehasonlítást minden alkalommal el kell végezni, amikor az uniós munkaerőköltség-felmérés eredményei elérhetővé válnak.

15. cikk

(1) A tagállamok belefoglalják a GNI-jegyzékbe a természetbeni juttatásokra, valamint a borravalókra vagy hálapénzekre alkalmazandó adószabályok vázlatos leírását. A GNI-jegyzéknek tartalmaznia kell annak magyarázatát is, hogy a GDP-számítás milyen módon veszi kellően figyelembe ezeket a szabályokat (pl. annak mérlegelésével, hogy azok hogyan befolyásolják a forrásadatokat, és ebből következően a kiigazítások esetleges szükségességét). Ez a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklust követő GNI-jegyzékkel kezdődik.

(2) Ha bizonyos tételekre vonatkozóan kiigazításokat végeznek, ismertetni kell az adatforrásokat és a számítási módszert, és meg kell adni a kiigazítás értékét.

(3) A tagállamok ismertetik a GNI-jegyzékben a 11. cikkben említett felülvizsgálatok és a 14. cikkben említett összehasonlítás eredményeit is, valamint adott esetben megindokolják és ismertetik a kapcsolódó módosításokat. Ez a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklust követő GNI-jegyzékkel kezdődik.

6. FEJEZET

A GDP-számítások teljességének javítását szolgáló adóellenőrzésekből származó információ felhasználásának vizsgálata

16. cikk

A tagállamok elemzik a GDP-számítások teljességének javítását szolgáló adóellenőrzések alkalmazásának lehetőségét. Ezt az elemzést a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklustól kezdődően legalább ötévente el kell végezni.

17. cikk

(1) A tagállamok ismertetik a GNI-jegyzékben a 16. cikkben említett elemzés eredményeit, kezdve a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklust követő GNI-jegyzékkel.

(2) Ebben a leírásban meg kell állapítani, hogy az adóellenőrzésekből származó információk felhasználhatók-e arra, hogy kiigazításokat hajtsanak végre a tévesen bejelentett termelés és jövedelem miatt (vagyis mennyiségileg), vagy megállapítsák az ilyesfajta téves jelentéstétel mintázatait (vagyis minőségileg).

(3) Ha az adóellenőrzések alapján a teljesség érdekében végzett kiigazításokra kerül sor (mennyiségi felhasználás), a leírásban ismertetni kell az adóellenőrzésekből származó információk e célhoz való igazításának módját, és fel kell tüntetni a kiigazítások értékét.

(4) Ha az adóellenőrzéseket minőségileg használják fel, a leírásban ki kell fejteni, hogy a téves jelentéstétel azonosított mintáit hogyan alkalmazzák a teljesség biztosítása érdekében alkalmazott egyéb módszerekből eredő, a teljesség érdekében végzett kiigazításokra. Ha a teljesség érdekében végzett munka során nem alkalmaznak adóellenőrzéseket, a leírásnak ki kell fejtenie a mögöttes okokat.

7. FEJEZET

A törvénytelen gazdasági tevékenységekre vonatkozó statisztikai kiigazítások

18. cikk

A tagállamok felülvizsgálják az ESA 2010 szerint a termelés fogalomkörébe tartozó törvénytelen gazdasági tevékenységek típusait azzal a céllal, hogy adott esetben a teljesség érdekében történő kiigazításokat hajtsanak végre a GDP-ben, és felülvizsgálják az e kiigazításokhoz használt módszereket a megbízhatóságuk biztosítása érdekében. Ezeket a felülvizsgálatokat a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklustól kezdődően legalább ötévente el kell végezni.

19. cikk

A 18. cikkben említett törvénytelen tevékenységek típusainak felülvizsgálata a következő tevékenységekre terjed ki:

a) prostitúció (amennyiben a nemzeti jogszabályok szerint törvénytelen);

b) kábítószer-előállítás és -kereskedelem (amennyiben a nemzeti jogszabályok szerint törvénytelen);

c) alkohol- és dohánytermékek csempészete;

d) minden más típusú törvénytelen gazdasági tevékenység, amely mennyiségileg jelentősnek minősül.

20. cikk

A tagállamok a GNI-jegyzékben – a 2025–2029-es GNI-ellenőrzési ciklust követő GNI-jegyzékkel kezdve – ismertetik a 18. cikkben említett elemzés eredményeit. A GNI-jegyzéknek adott esetben tartalmaznia kell a kapcsolódó módosítások indokolását és leírását. Ha bizonyos törvénytelen gazdasági tevékenységekre vonatkozóan kiigazításokat végeznek, ismertetni kell az adatforrásokat és a számítási módszert, és meg kell adni a kiigazítás értékét.

21. cikk

(1) A 94/168/EK, Euratom határozat hatályát veszti.

(2) A hatályon kívül helyezett határozatra való utalásokat az e rendeletre való utalásként kell értelmezni.

22. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2025. november 10-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN

I. MELLÉKLET

Az 5. cikkben említett nem teljesség típusai

Az összes termelési tevékenység nem teljességre vonatkozó potenciálja szerinti felosztásának a nem teljesség szabványos típusain kell alapulnia. A típusok N1-től N7-ig tartó jelöléssel vannak ellátva. A nem teljesség egyes típusainak (N1–N7) leírását, valamint a példákat a nem teljesség egyes elemeire ezeken a típusokon belül az alábbi táblázat tartalmazza.

Jelölés	Típus	A nem teljesség típusainak és ezek elemeinek leírása
N1	**A termelőnek nyilvántartásba kellett volna vetetnie magát (fekete termelő)**	— A termelő nem veteti nyilvántartásba magát az adó- és társadalombiztosítási kötelezettségek elkerülése érdekében. Ezek gyakran kistermelők, akiknek az árbevétele meghaladja azokat a küszöbértékeket, amelyek felett a jövedelmüket nyilvántartásba kell vetetniük. — Azok a termelők, akik törvénytelen tevékenységekben való részvételük miatt nem vetetik nyilvántartásba magukat, az N2 típusba, nem pedig az N1 típusba tartoznak. — Az N1 típus nem foglalja magában az összes fekete tevékenységet – egyes tevékenységek az N6 típushoz kapcsolódnak.
N2	**A termelő törvénytelen gazdasági tevékenységet folytat, és nem veteti nyilvántartásba magát**	— Az N2 típus azoknak az illegális termelőknek a tevékenységeit foglalja magában, akik egyáltalán nem vetetik nyilvántartásba magukat. — Az N2 típusba nem tartoznak bele az olyan, nyilvántartásba vett jogi személyek vagy vállalkozók jogellenes tevékenységei, akik a tevékenységüket törvényes tevékenységi kódok alatt jelentik be (vagy tévesen jelentik be).
N3	**A termelő nem köteles nyilvántartásba vetetni magát**	— A termelő nem köteles nyilvántartásba vetetni magát, mert nincs piaci kibocsátása. Ezek jellemzően nem piaci háztartási termelők, akik a következőkben vesznek részt: i. áruk előállítása saját fogyasztásra vagy saját állóeszköz-felhalmozásra, valamint ii. lakásépítés és -javítás. — A termelőnek van némi piaci kibocsátása, de az nem éri el azt a szintet, amelyen a termelőnek vállalkozóként nyilvántartásba kell vetetnie magát.
N4	**A statisztikákban nem szereplő, nyilvántartásba vett jogi személy**	— Különböző okai lehetnek annak, hogy a jogi személy nem szerepel a statisztikákban. Például: i. a cégnyilvántartás elavult, vagy a frissítési eljárások nem megfelelőek, ii. az osztályozási adatok (tevékenység, méret vagy földrajzi kódok) helytelenek, vagy iii. a jogi személy kikerül a felmérési keretből, mert mérete egy bizonyos küszöbérték alatt van.
N5	**A statisztikákban nem szereplő, nyilvántartásba vett vállalkozó**	— Számos oka lehet annak, hogy a nyilvántartásba vett vállalkozó nem szerepel a statisztikákban. Előfordulhat például, hogy a nyilvántartásba vett vállalkozók listájával rendelkező adminisztratív forrás nem mindig küld teljes vagy naprakész listákat a statisztikai hivatalnak. — Még ha rendszeresen pontos és átfogó információ áramlik is az adminisztratív forrásból a statisztikai hivatalhoz, több okból is előfordulhat, hogy a nyilvántartásba vett vállalkozó nem szerepel a cégnyilvántartásban (lásd az N4 típusnál leírtakat).
N6	**A termelő tévesen jelenti az adatokat**	— A téves jelentéstétel általában azt jelenti, hogy a ténylegesnél kevesebb kibocsátást jelentenek be, és/vagy a folyó termelőfelhasználásból többet jelentenek be a nyereségadó, a hozzáadottérték-adó vagy a társadalombiztosítási járulékok elkerülése (vagy csökkentése) érdekében. — A téves jelentéstétel gyakran a következőket foglalja magában: i. két könyvelési nyilvántartás vezetése, ii. zsebbe fizetett munkabér, amelyet folyó termelőfelhasználásként számolnak el, iii. nyugta nélküli készpénzbevételek és iv. héacsalás.

Jelölés	Típus	A nem teljesség típusainak és ezek elemeinek leírása
N7	**Statisztikai hiányosságok vannak az adatokban**	— Az N7 típus a következő részekre oszlik: i. N7a – hiányos, össze nem gyűjtött vagy közvetlenül nem összegyűjthető adatok, és ii. N7b – a statisztikusok által helytelenül kezelt, feldolgozott vagy összeállított adatok. Ez a különbségtétel segít jobban megérteni a lehetséges statisztikai hiányosságok széles körét. A gyakorlatban azonban az N7a és az N7b típus nem mindig különböztethető meg könnyen. — Statisztikai hiányosságok: az alábbi lista nem átfogó, de ezeket a témákat kell megvizsgálni a nem teljesség tekintetében: — a felmérésekre adott válaszok elmaradásának kezelése, — a piaci termelők saját végső felhasználásra történő termelése, — borravalók, — természetbeni bérek és keresetek, — másodlagos tevékenységek. — Nyilvánvaló, hogy nem minden statisztikai hiányosság eredményezi a GDP alulbecslését. A cél itt szemléltetni azokat a területeket, amelyek valószínűleg a teljesség hiányához vezetnek a nemzeti számlákban.

Az N1–N7 típusok abban a helyzetben relevánsak, amikor a forrásadatok felmérésekből vagy a termelők adminisztratív gyűjteményeiből származnak. Ezért legfőképpen a teljesség elemzése során kell alkalmazni őket a GDP-összeállítás termelői oldalról történő megközelítésével összefüggésben. Ezek a típusok a jövedelmi és felhasználási oldalról történő megközelítés szerinti elemzéshez is alkalmazhatók, ezt azonban könnyebb úgy megvalósítani, ha ezek az adatok a termelők felméréseiből vagy adminisztratív gyűjteményeiből származnak.

Annak érdekében, hogy a nem teljesség típusait el lehessen különíteni, a megfogalmazásuk mögött az a logika áll, hogy a termelési tevékenységek szét legyenek választva a nem megfigyelhetőségi potenciáljuk szerint. Ezt úgy lehet elérni, ha a termelők könnyen megfigyelhető jellemzőit vizsgálják meg, amihez az egyes jellemzőket egymást kölcsönösen kizáró, mindenre kiterjedő kategóriákra osztják. A jellemzőket a következő kérdések alapján kell meghatározni:

a) Nyilvántartásba vették-e a termelőt a közigazgatási hatóságoknál vagy sem?

b) Szerepel-e a termelő a vállalkozások statisztikai célú nyilvántartásában vagy sem?

c) Mi az alapvető adatforrás: termelői felmérés, adminisztratív gyűjtemény vagy egyéb forrás?

d) A termelő jogi személy, vállalkozó vagy nem piaci háztartási termelő?

e) Válaszol-e a termelő a felmérésekre vagy sem?

f) Helyesen vagy tévesen tesz-e jelentést a termelő?

g) Össze van-e gyűjtve a nemzeti számlákhoz szükséges összes adat vagy sem?

Ezek a jellemzők együttesen alátámasztják az N1–N7 típusok leírását, és mindenre kiterjedő bontást biztosítanak a nem teljesség lehetséges eseteihez. Az N1–N7 típusok levezetését és kapcsolataikat az alábbiakban ismertetjük.

Először azt kell megvizsgálni, hogy a termelő esetében sor kerül-e felmérésre vagy adminisztratív adatgyűjtésre. Az alábbi okokból kifolyólag előfordulhat, hogy a termelőt nem lehet felmérésnek vagy adminisztratív adatgyűjtésnek alávetni:

a) szándékosan nem veteti nyilvántartásba magát, mert fekete (N1) vagy törvénytelen (N2) tevékenységekben vesz részt;

b) nem kell nyilvántartásba vetetnie magát (nem piaci háztartási termelő) (N3);

c) jogi személy, de nem vesz részt a felmérésekben (N4);

d) nyilvántartásba vett vállalkozó, de nem vesz részt a felmérésekben (N5).

Ha a termelőt felmérésnek vetik alá, előfordulhat, hogy a kapott adatok nem teljesek, mivel:

a) a termelő szándékosan téves jelentést tesz (N6);

b) a szükséges adatokat nem gyűjtik vagy nem dolgozzák fel megfelelően (statisztikai hiányosság) (N7).

II. MELLÉKLET

Sablonok az 5. cikkben említett áttekintő táblázatokhoz

A nem teljesség típusai és elemei a teljesség biztosítása érdekében alkalmazott módszer szerint – a kibocsátással kapcsolatos, a teljesség érdekében végzett kiigazítások áttekintése (analóg sablont kell használni a folyó termelőfelhasználás és a bruttó hozzáadott érték esetében, valamint a GDP felhasználási és jövedelmi oldalról való megközelítésének releváns összetevőire vonatkozóan, feltéve, hogy a forrásadatok a termelők felméréseiből vagy adminisztratív gyűjteményeiből származnak)

A nem teljesség típusai és elemei	A teljesség biztosítása érdekében alkalmazott módszerek								Összesen
	1. módszer	2. módszer	3. módszer	4. módszer	5. módszer	6. módszer	7. módszer	8. módszer	
N1									
— 1. elem									
— 2. elem									
— …									
N2									
— 1. elem									
— …									
N3									
— 1. elem									
— …									
N4									
— 1. elem									
— …									
N5									
— 1. elem									
— …									
N6									
— 1. elem									
— …									
N7									
— 1. elem									
— …									
Összesen									
%									**100 %**